

URZĄD STATYSTYCZNY W BYDGOSZCZY
ul. ks. Stanisława Konarskiego 1-3, 85-066 Bydgoszcz

Kontakt: e-mail: KancelariaUSBDG@stat.gov.pl
tel. 52 366 93 90
faks 52 366 93 56

Internet: <http://bydgoszcz.stat.gov.pl>

KOMUNIKAT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO W LISTOPADZIE 2016 R.

Nr 11/2016

opublikowany 29.12.2016

- ⇒ W listopadzie 2016 r. odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku o 1,8% (przed rokiem wzrost o 1,9%).
- ⇒ Stopa bezrobocia rejestrowanego (11,7%) spadła w skali roku o 1,2 p. proc., a w stosunku do października 2016 r. wzrosła o 0,1 p. proc. Do urzędów pracy wpłynęło więcej ofert pracy niż w listopadzie 2015 r. oraz mniej w porównaniu z październikiem 2016 r.
- ⇒ W listopadzie br. przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw rosło szybciej w ujęciu rocznym niż przed rokiem (wzrost o 4,5%, w analogicznym miesiącu 2015 r. wzrost o 2,9%).
- ⇒ Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w III kwartale 2016 r. spadły w skali roku (o 0,6%, wobec spadku o 0,7% w III kwartale 2015 r.). W porównaniu z listopadem 2015 r. ceny większości artykułów żywnościowych i nieżywnościowych wzrosły, przy czym w niektórych grupach artykułów (np. "owoce i warzywa") przeważały spadki cen.
- ⇒ W listopadzie br. w skupie przeciętne ceny żywca wołowego i drobiowego były niższe, a mleka wyższe niż przed miesiącem i rokiem. Pszenica, żyto oraz ziemniaki podrożały tylko w skali miesiąca (odpowiednio o 3,1%, 3,0% i o 5,8%), a żywiec wieprzowy tylko w skali roku (o 29,4%). Na targowiskach ceny żyta i prosiąt na chów wzrosły, a ziemniaków obniżyły się w obu analizowanych okresach. Ceny pszenicy wzrosły tylko w skali roku (o 4,1%). Wskaźnik opłacalności tuczu trzody chlewnej był niższy niż przed miesiącem, ale wyższy niż przed rokiem.
- ⇒ Produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w skali roku (o 0,9%, wobec wzrostu o 10,2% w listopadzie ub. roku). W skali roku odnotowano spadek produkcji budowlano-montażowej w przedsiębiorstwach budowlanych o 28,6% (przed rokiem notowano wzrost o 13,6%).
- ⇒ Liczba mieszkań oddanych do użytkowania była mniejsza niż w listopadzie 2015 r. (o 11,8%). Najwięcej mieszkań przekazali inwestorzy budujący mieszkania indywidualne (wzrost w skali roku o 26,0%).
- ⇒ W listopadzie 2016 r. w skali roku odnotowano wzrost zarówno sprzedaży detalicznej (o 11,5%), jak i hurtowej (o 18,5%).

Raport „Koniunktura gospodarcza w województwie kujawsko-pomorskim w grudniu 2016 r.”

ukaże się na stronie głównej Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy:

<http://bydgoszcz.stat.gov.pl>

w dniu 30 grudnia 2016 r.

SPIS TREŚCI

	Strona
Rynek pracy	4
Wynagrodzenia	8
Ceny detaliczne	9
Rolnictwo	11
Przemysł i budownictwo	14
Budownictwo mieszkaniowe	16
Rynek wewnętrzny	18
Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim	20

UWAGI OGÓLNE

Prezentowane w Komunikacie dane:

- o zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz o produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, produkcji budowlano-montażowej, a także o sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o sektorze przedsiębiorstw, dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej,
- o cenach detalicznych dotyczą towarów żywnościowych i nieżywnościowych oraz usług, które pochodzą z notowań cen prowadzonych przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen; ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu,
- o skupie produktów rolnych obejmują skup od producentów z terenu województwa; ceny podano bez podatku VAT,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw oraz nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym wyrażone są w cenach bieżących i stanowią podstawę dla obliczenia wskaźników struktury. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2010 r.).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tekście i tablicach.

W przypadku gdy dynamika przekracza 1000% użyto określenia „wielokrotnie”.

Dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007.

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2007 (PKD 2007)

skrót	pełna nazwa
	sekcje
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
handel; naprawa pojazdów samochodowych	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
zakwaterowanie i gastronomia	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
administrowanie i działalność wspierająca	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	produkcja wyrobów z drewna, oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
produkcja wyrobów z metali	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

ZNAKI UMOWNE

Kreska	(–)	–	zjawisko nie wystąpiło.
Kropka	(.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak	(x)	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	(*)	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
Znak	(Δ)	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

Dane charakteryzujące województwo kujawsko-pomorskie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez US w Bydgoszczy oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła.

RYNEK PRACY

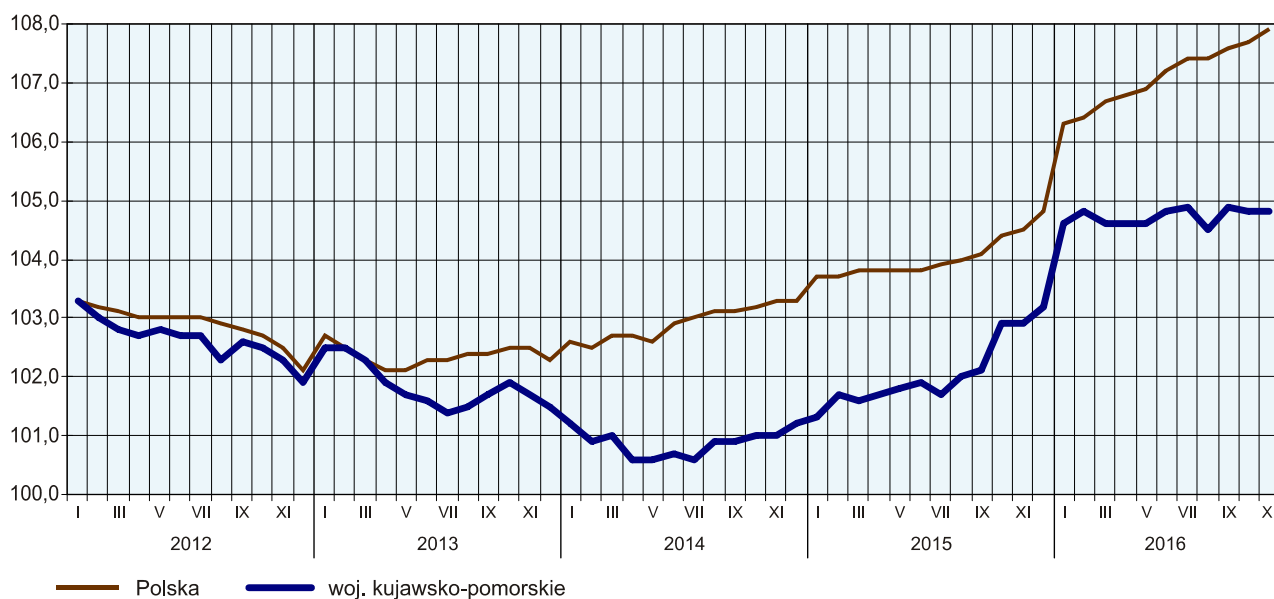
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim w listopadzie 2016 r. ukształtowało się na poziomie 248,6 tys. osób, tj. o 1,8% wyższym niż przed rokiem (wobec wzrostu o 1,9% w listopadzie 2015 r.). **Stopa bezrobocia rejestrowanego** wyniosła 11,7%, tj. o 1,2 p. proc. mniej niż przed rokiem.

W listopadzie 2016 r. największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku odnotowano w zakwaterowaniu i gastronomii (o 16,2%). Ponadto, wzrost większy niż przeciętny w województwie zanotowano w obsłudze rynku nieruchomości (o 3,5%), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 3,0%), w przetwórstwie przemysłowym (o 2,4%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 2,2%). Przeciętne zatrudnienie najbardziej zmniejszyło się w informacji i komunikacji (o 16,0%).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2016		I–XI 2016	
	w tys.	XI 2015 = 100	w tys.	I–XI 2015 = 100
O g ó ł e m	248,6	101,8	248,1	102,4
w tym:				
Przemysł	130,5	102,4	129,6	102,6
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	121,4	102,4	120,6	102,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6,4	102,2	6,4	102,8
Budownictwo	18,7	99,8	18,8	100,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	51,2	103,0	50,2	102,8
Transport i gospodarka magazynowa	14,3	99,4	14,3	101,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3,2	116,2	3,3	118,7
Informacja i komunikacja	1,7	84,0	1,7	84,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4,3	103,5	4,3	102,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	12,6	95,8	13,7	103,0

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO ZATRUDNIENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW
(przeciętna miesięczna 2010=100)

W odniesieniu do października 2016 r. przeciętne zatrudnienie pozostało na niezmiennym poziomie.

Na tle pozostałych województw w listopadzie 2016 r. Kujawsko-Pomorskie pod względem przeciętnej liczby zatrudnionych osób zajęło 8 lokatę w kraju.

W końcu listopada 2016 r. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego wyniosła 95,2 tys. osób i była o 8,6 tys. osób mniejsza niż w listopadzie 2015 r. (o 8,3%) i o 1,4 tys. osób większa (o 1,5%) niż w październiku 2016 r. Kobiety stanowiły 58,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem 57,0%).

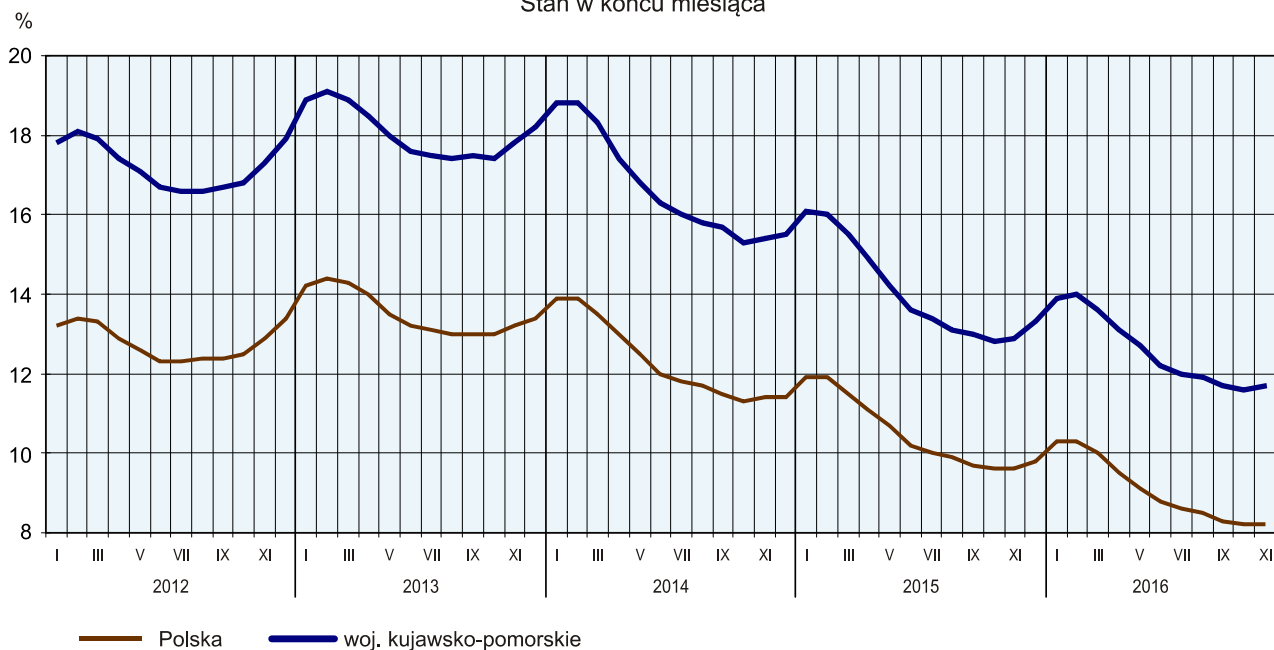
Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2015	2016	
		X	XI
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca) w tys.	103,8	93,8	95,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	14,7	12,9	12,6
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	13,9	14,0	11,2
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu miesiąca) w %	12,9	11,6	11,7

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie kujawsko-pomorskim w końcu listopada 2016 r. ukształtowała się na poziomie 11,7% (w kraju była niższa o 3,5 p. proc.). W stosunku do listopada 2015 r. była niższa o 1,2 p. proc., a w porównaniu z październikiem 2016 r. wyższa o 0,1 p. proc. *Kujawsko-Pomorskie nadal znajdowało się wśród województw o najwyższej stopie bezrobocia, zaraz po warmińsko-mazurskim (13,9%). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwie wielkopolskim (5,0%).*

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Stan w końcu miesiąca

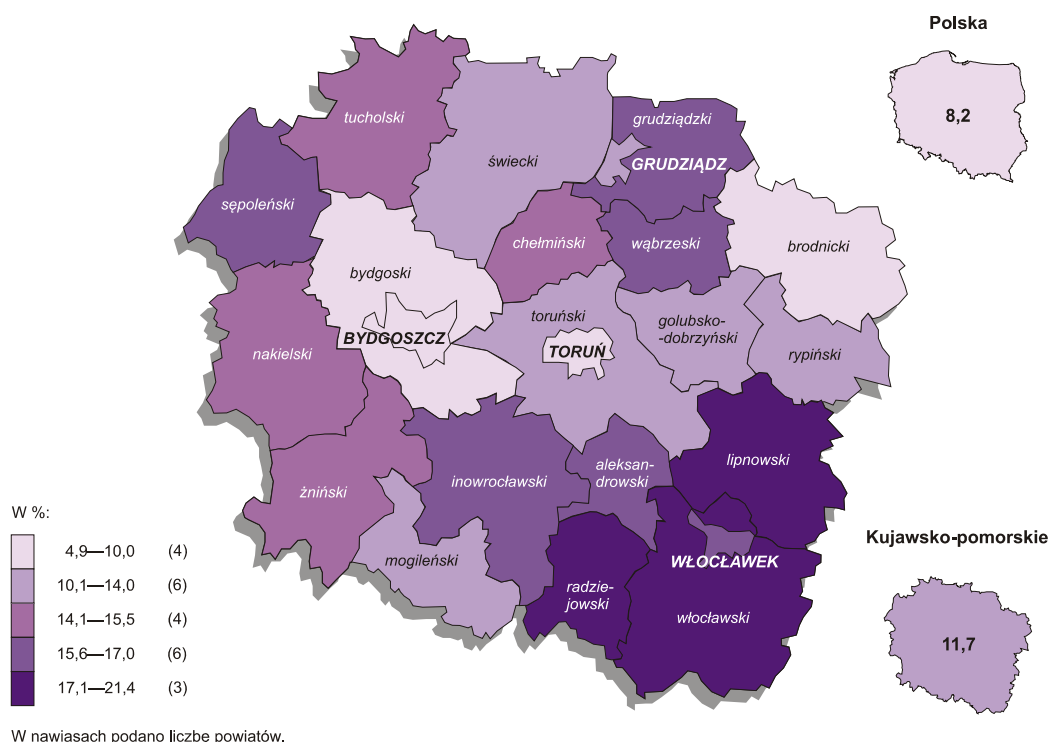

W województwie kujawsko-pomorskim do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia w październiku br. nadal należały powiaty: włocławski (21,4%, wobec 22,7% w listopadzie 2015 r.) oraz radziejowski (20,1%, wobec 21,1%), a o najniższej Bydgoszcz (4,9%, wobec 5,5%) oraz Toruń (5,9%, wobec 6,8% przed rokiem). W skali roku stopa bezrobocia zmniejszyła się w 23 powiatach, a w największym stopniu w powiatach golubsko-dobrzyńskim (o 2,8 p. proc.) oraz chełmińskim i mogileńskim (po 2,3 p. proc.).

W listopadzie 2016 r. w powiatowych urzędach pracy **zarejestrowano** 12,6 tys. osób bezrobotnych, tj. o 14,2% mniej niż przed rokiem i o 1,8% mniej niż w październiku 2016 r. Zmniejszył się udział bezrobotnych dotychczas niepracujących (o 2,4 p. proc., tj. do 11,1%) w nowo zarejestrowanych ogółem w stosunku do listopada 2015 r., udział osób rejestrujących się po raz kolejny (o 0,5 p. proc., tj. do 88,5%), udział absolwentów (o 0,5 p. proc., tj. do 6,9%) oraz udział osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (o 0,2 p. proc., tj. do 3,1 %). Stopa napływu bezrobotnych¹ do urzędów pracy wyniosła 1,6%.

¹ Stosunek liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG POWIATÓW W 2016 R.
Stan w końcu listopada

W tym samym czasie z ewidencji **wyrejestrowano** 11,2 tys. osób bezrobotnych, tj. mniej o 19,5% niż w listopadzie 2015 r. i o 20,0% mniej niż w październiku 2016 r. Z tytułu podjęcia pracy (główniej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 6,5 tys. osób (przed rokiem 7,3 tys.). Udział tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się o 5,4 p. proc. w ujęciu rocznym (do 57,5%). Zmniejszył się natomiast odsetek osób bezrobotnych, wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 6,1 p. proc., tj. do 7,3%). Zwiększył się natomiast udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 0,4 p. proc., tj. do 18,1%) oraz udział bezrobotnych, którzy nabyli prawa emerytalne lub rentowe (o 0,3% p. proc., tj. do 0,7%). Stopa odpływu bezrobotnych² z urzędów pracy wyniosła 12,0%.

W końcu listopada 2016 r. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 80,9 tys. bezrobotnych, a ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem w stosunku rocznym zwiększył się o 0,4 p. proc. (do 84,9%).

W województwie kujawsko-pomorskim bezrobotni będący **w szczególnej sytuacji na rynku pracy** w końcu listopada 2016 r. stanowili 87,2% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 88,0%). Do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane są m.in. osoby długotrwale bezrobotne³, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem zwiększył się w skali roku o 0,5 p. proc. Zwiększył się także udział osób bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia (o 1,8 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział osób bezrobotnych do 30 roku życia (o 1,7 p. proc.), bezrobotnych do 25 roku życia (o 1,4 p. proc.) oraz bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 0,1 p. proc.).

² Stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w miesiącu sprawozdawczym do liczby bezrobotnych na koniec poprzedniego miesiąca.

³ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Wybrane kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy kształtowały się następująco:

Bezrobotni	XI 2015	2016	
		X	XI
w procentach ogółem			
Do 30 roku życia	30,1	28,9	28,4
w tym do 25 roku życia	16,1	15,3	14,7
Długotrwale bezrobotne	59,1	59,8	59,6
Powyżej 50 roku życia	25,7	25,3	25,6
Posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia	17,8	19,6	19,6

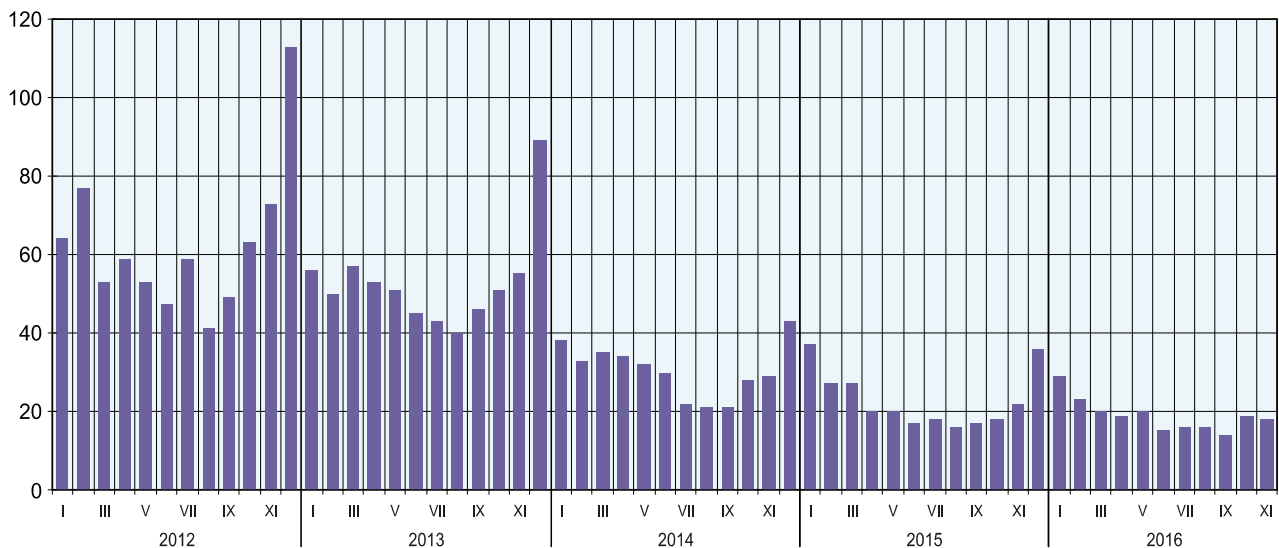
Wśród bezrobotnych nie zaliczających się do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zwiększył się udział kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (o 2,0 p. proc.) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (o 0,3 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 0,8 p. proc.).

Wybrane kategorie bezrobotnych:

Bezrobotni	XI 2015	2016	
		X	XI
w procentach ogółem			
Bez kwalifikacji zawodowych	35,6	35,9	35,9
Bez doświadczenia zawodowego	21,6	21,1	20,8
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	16,6	18,5	18,6

W listopadzie 2016 r. do urzędów pracy zgłoszono 6,2 tys. **ofert pracy**, tzn. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Było to więcej o 0,3 tys. ofert w porównaniu z listopadem 2015 r. i o 1,0 tys. mniej niż w październiku 2016 r. W końcu miesiąca na 1 ofertę pracy przypadało 18 bezrobotnych (odpowiednio 22 przed rokiem i 19 przed miesiącem).

BEZROBOTNI NA 1 OFERTĘ PRACY Stan w końcu miesiąca

Z danych urzędów pracy wynika, że według stanu w końcu listopada 2016 r., 12 zakładów pracy zapowiedziało w najbliższym czasie **zwolnienie** 571 pracowników (przed rokiem odpowiednio 5 zakładów i 315 pracowników).

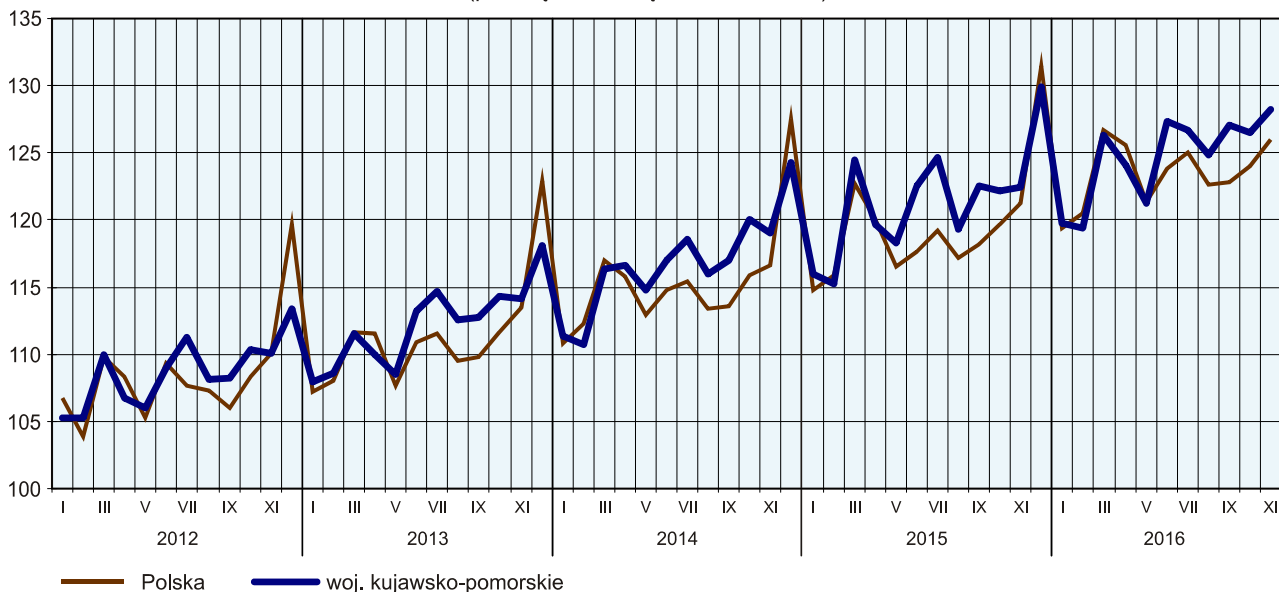
WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim ukształtowało się na poziomie 3642,34 zł (w kraju 4329,71 zł) i było o 4,5% wyższe niż w listopadzie 2015 r. (przed rokiem wzrost o 2,9%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2016		I-XI 2016	
	w zł	XI 2015 = 100	w zł	I-XI 2015 = 100
O g ó ł e m	3642,34	104,5	3560,27	103,7
w tym:				
Przemysł	3735,79	103,1	3694,21	103,8
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	3705,30	103,2	3673,90	104,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3895,56	103,6	3711,10	103,1
Budownictwo	3650,60	99,4	3657,91	103,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3598,35	108,2	3408,75	103,2
Transport i gospodarka magazynowa	3043,68	104,9	3033,99	105,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3136,65	108,5	2958,33	103,0
Informacja i komunikacja	5010,69	96,8	5185,01	101,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4114,28	99,7	3830,09	101,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2709,58	107,0	2681,97	107,1

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW (przeciętna miesięczna 2010=100)

W porównaniu z listopadem 2015 r. wzrost przeciętnych wynagrodzeń odnotowano w większości sekcji PKD. Więcej niż przeciętnie w województwie wzrosły płace w: zakwaterowaniu i gastronomii (o 8,5%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 8,2%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 7,0%) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,9%). Największy spadek w skali roku odnotowano w sekcji informacja i komunikacja (o 3,2%).

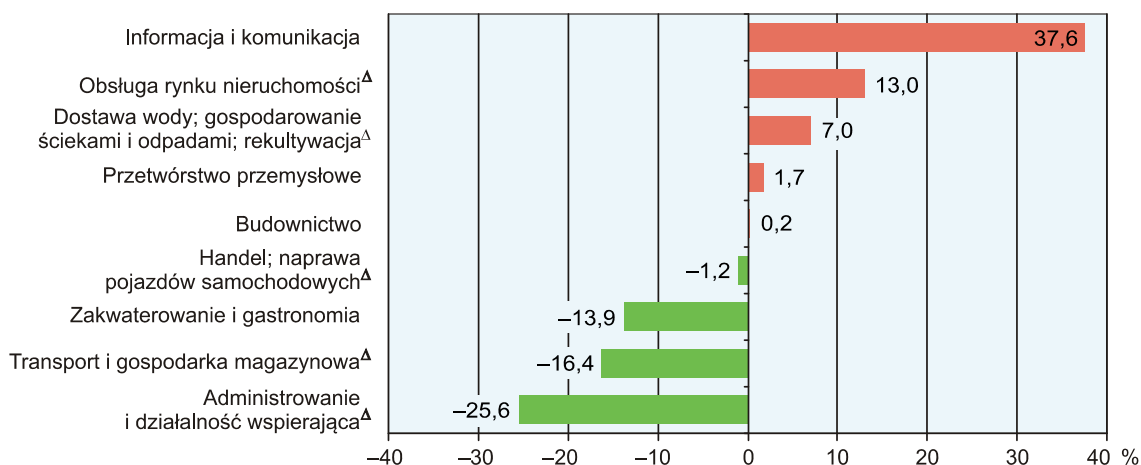
W odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego w listopadzie br. najwyższe wynagrodzenia otrzymywali zatrudnieni m.in. w sekcji informacja i komunikacja (o 37,6% wyższe) oraz obsługa rynku nieruchomości (o 13,0%). Niższe wynagrodzenia odnotowano m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 25,6% niższe od

przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw), w transporcie i gospodarce magazynowej (o 16,4% niższe) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (o 13,9% niższe).

W odniesieniu do października 2016 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie wyższym (o 1,1%), w tym najbardziej wzrosło w obsłudze rynku nieruchomości (o 8,3%).

Województwo kujawsko-pomorskie pod względem wysokości przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie 2016 r. uplasowało się na 13 miejscu w kraju.

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
OD ŚREDNIEGO WYNAGRODZENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW
W WOJEWÓDZTWIE W LISTOPADZIE 2016 R.**

CENY DETALICZNE

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie kujawsko-pomorskim w III kwartale 2016 r. spadły o 0,6%, wobec spadku o 0,7% w stosunku do sytuacji sprzed roku w III kwartale 2015 r. *W województwie kujawsko-pomorskim spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych był o 0,2 p. proc. niższy niż przeciętnie w kraju.*

Spadek cen w województwie w skali roku odnotowano w grupach: transport (o 4,6%), rekreacja i kultura (o 3,9%), odzież i obuwie (o 3,8%), zdrowie (o 2,1%) oraz mieszkanie (o 0,2%). Wzrost cen odnotowano w grupach: żywność i napoje bezalkoholowe (o 1,2%), napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 0,8%) oraz edukacja (o 0,7%).

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie kujawsko-pomorskim kształtowały się następująco:

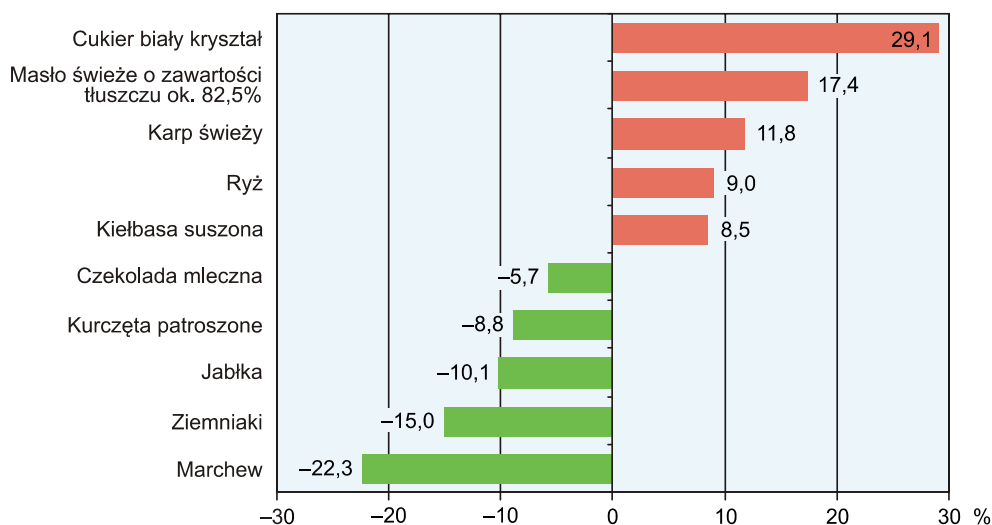
Wyszczególnienie	2015		2016	
	II kw.	III kw.	II kw.	III kw.
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100			
O g ó ł e m	99,2	99,3	99,2	99,4
Żywność i napoje bezalkoholowe	98,1	98,8	100,9	101,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	101,6	101,1	100,5	100,8
Odzież i obuwie	95,6	96,8	97,2	96,2
Mieszkanie	100,5	100,4	99,8	99,8
Zdrowie	100,8	102,3	99,7	97,9
Transport	92,2	92,0	94,1	95,4
Rekreacja i kultura	101,4	100,6	95,3	96,1
Edukacja	101,4	101,4	100,8	100,7

Ceny detaliczne artykułów żywnościowych w listopadzie 2016 r. były w większości wyższe niż przed rokiem.

W grupie artykułów „pieczywo i produkty zbożowe” wzrosły ceny ryżu (o 9,0%), mąki pszennej (o 7,5%), bułki pszennej (o 5,0%) i chleba pszenno-żytniego (o 1,0%). Nie zmieniła się cena kaszy jęczmiennej.

ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH W LISTOPADZIE 2016 R.

(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

W skali roku odnotowano wzrost cen mięsa wieprzowego z kością — schab środkowy (o 2,8%) oraz mięsa wołowego bez kości — z udźca (o 2,6%), spadły natomiast ceny mięsa wołowego z kością — rostbef (o 1,1%) oraz kurcząt patroszonych (o 8,8%). Spośród badanych wędlin wzrosły ceny kielbasy suszonej (o 8,5%), szynki wieprzowej gotowanej (o 5,2%) i kielbasy wędzonej (o 0,5%). Wyższa niż przed rokiem była cena karpia świeżego (o 11,8%) i mrożonych filetów z morszczuka (o 3,8%).

W grupie „mleko i sery” wzrosły ceny sera twarogowego półtłustego oraz sera dojrzewającego (po 1,6%). Niższe niż przed rokiem były natomiast ceny: śmietany o zawartości tłuszczu 18% (o 2,9%), mleka krowiego spożywczego o zawartości tłuszczu 3,2-3,5% (o 1,1%) oraz mleka krowiego spożywczego o zawartości tłuszczu 2-2,5% (o 0,4%). Cena jaj kurzych spadła o 4,2%.

W grupie „oleje i pozostałe tłuszcze” wzrosła cena masła świeżego o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 17,4%) i oleju rzepakowego produkcji krajowej (o 0,6%), a spadła cena margaryny (o 3,0%).

W grupie „owoce i warzywa” wzrosła cena pomarańczy (o 1,1%). Spadek cen odnotowano w przypadku marchwi (o 22,3%), ziemniaków (o 15,0%), jabłek (o 10,1%), cebuli (o 4,5%) oraz cytryn (o 3,3%).

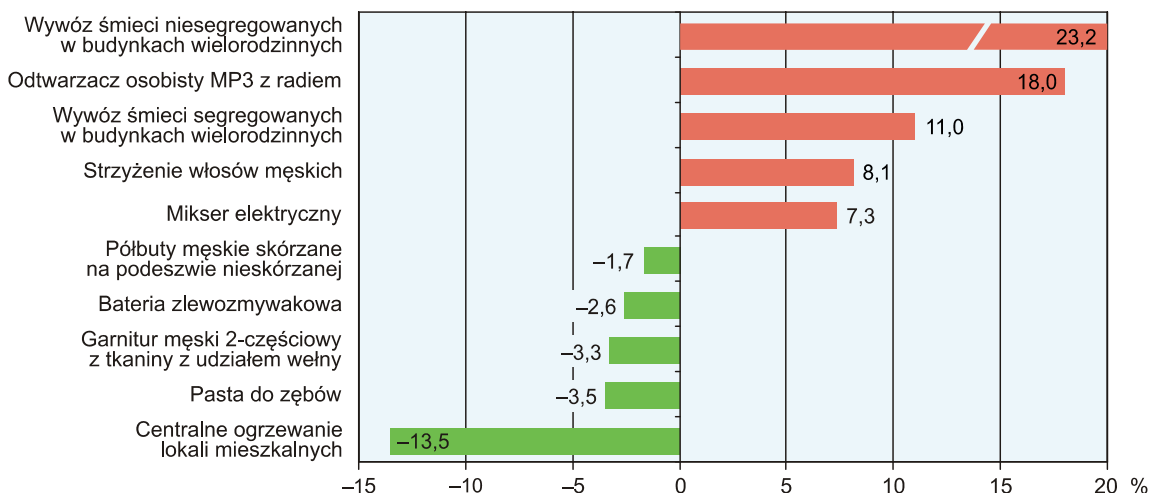
Wśród pozostałych artykułów żywnościowych wzrosły ceny: cukru białego kryształ (o 29,1%), papierosów (o 4,3%) i herbaty czarnej, liściastej (o 3,7%). Spadły ceny: czekolady mlecznej (o 5,7%), piwa jasnego pełnego, butelkowanego (o 2,5%), kawy naturalnej mielonej (o 2,5%) i soku jabłkowego (o 0,6%).

W grupie towarów i usług związanych z utrzymaniem mieszkania zanotowano wzrost opłaty za wywóz śmieci niesegregowanych w budynkach wielorodzinnych (o 23,2%), opłaty za wywóz śmieci segregowanych w budynkach wielorodzinnych (o 11,0%), ceny węgla kamiennego (o 0,4%) oraz opłaty za ciepłą wodę (o 0,4%). Cena zimnej wody z miejskiej sieci wodociągowej pozostała bez zmian. Spadła cena centralnego ogrzewania lokali mieszkalnych (o 13,5%).

W grupie towarów i usług związanych z transportem odnotowano wzrost cen przejazdu taksówką osobową (taryfa dzienna) — o 0,5% oraz biletu normalnego, jednorazowego na przejazd autobusem miejskim (o 0,4%). Wzrosły również ceny paliw: benzyny silnikowej bezołowiowej, 95-oktanowej (o 1,5%) oraz oleju napędowego (o 1,1%).

ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW NIEŻYWNOŚCIOWYCH I USŁUG KONSUMPCYJNYCH W LISTOPADZIE 2016 R.

(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

Wśród pozostałych badanych artykułów żywnościowych i usług konsumpcyjnych w skali roku wzrosły ceny m.in.: odtwarzacza osobistego MP3 z radiem (o 18,0%), strzyżenia włosów męskich (o 8,1%) oraz miksera elektrycznego (o 7,3%). Spadek cen dotyczył m.in.: pasty do zębów (o 3,5%), garnituru męskiego 2-częściowego z tkaniny z użyciem wełny (o 3,3%) oraz półbutów męskich skórzanych na podszewie nieskórzanej (o 1,7%).

ROLNICTWO

Na rynku rolnym w listopadzie br. przeciętne ceny mleka w skupie oraz targowiskowe ceny żyta i prosiąt na chów były wyższe niż przed rokiem i miesiącem. Ceny żywca wołowego i drobiowego w skupie oraz targowiskowe ceny ziemniaków odwrotnie, obniżyły się w obu analizowanych okresach. Pszenica, żyto i ziemniaki w skupie podrożały jedynie w porównaniu z październikiem br., a żywiec wieprzowy w skupie oraz pszenica na targowiskach tylko w skali roku. Wskaźnik opłacalności tuczu trzody chlewnej był niższy niż przed miesiącem.

Tegoroczny listopad był chłodniejszy niż w 2015 r. Występowały krótkotrwałe spadki temperatury poniżej 0°C, które jednak nie przerwały całkowicie wegetacji ozimin lecz ją przyhamowały. Wykonywane były jeszcze orki zimowe, kończono zbiór i dostawę korzeni buraków do cukrowni. Średnia temperatura powietrza według stacji hydrologiczno-meteorologicznej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Toruniu wyniosła 3,0°C i była niższa od średniej z lat 1971–2000 o 0,1°C, przy czym maksymalna temperatura wyniosła 13,0°C, a minimalna –7,4°C. Średnia suma opadów atmosferycznych (ok. 46,1 mm) stanowiła 132% normy z wielolecia. W listopadzie br. odnotowano 12 dni z opadami.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

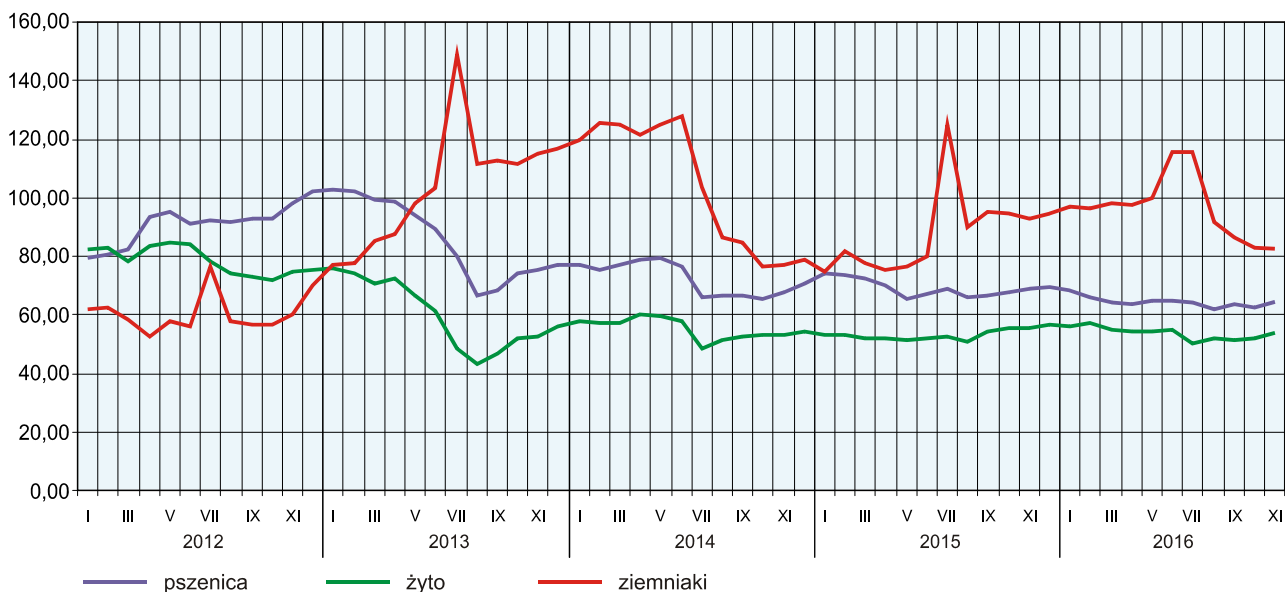
Wyszczególnienie	VII–XI 2016		XI 2016		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w tys. t	XI 2015 = 100	X 2016 = 100
Ziarno zbóż podstawowych ^{bc}	431,4	99,8	45,8	56,0	86,5
w tym:					
pszenica	336,2	101,3	36,0	54,5	91,1
żyto	35,8	113,4	3,2	76,4	51,5

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje: pszenicę, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto. ^c Łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego.

W okresie lipiec-listopad br. **skup zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) był mniejszy niż w ub. roku o 0,2%, w tym pszenicy i żyta większy odpowiednio o 1,3% i o 13,4%. W listopadzie br., dostawy zbóż do skupu (45,8 tys. t) były o 13,5% niższe niż przed miesiącem; skup

PRZECIĘTNE CENY SKUPU ZBÓŻ I TARGOWISKOWE CENY ZIEMNIAKÓW

zł za 1 dt

pszenicy był niższy o 8,9%, a żyta o 48,5%. W porównaniu z listopadem ub. roku również odnotowano spadek podaży obu analizowanych zbóż — pszenicy o 45,5%, a żyta o 23,6%.

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I–XI 2016		XI 2016		
	w tys. t	I–XI 2015 = 100	w tys. t	XI 2015 = 100	X 2016 = 100
Żywiec rzeźny ^b	392,8	107,6	25,4	101,8	97,3
w tym:					
wołow (bez cieląt)	50,0	100,1	3,0	92,0	115,0
wieprzowy	205,5	105,7	11,0	97,2	97,1
drobiowy	137,0	114,2	11,4	109,8	93,4
Mleko ^c	715,2	99,6	61,1	101,3	98,0

^a W okresie lipiec-listopad bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w wadze żywej. ^c W milionach litrów.

Od początku br. **skup żywca rzeźnego** (w wadze żywej) był większy o 7,6% od notowanego przed rokiem. Skup żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego był wyższy odpowiednio: o 0,1%, 5,7% oraz 14,2%. W listopadzie br. producenci z województwa kujawsko-pomorskiego dostarczyli do skupu 25,4 tys. t żywca rzeźnego, tj. o 2,7% mniej niż przed miesiącem i o 1,8% więcej niż przed rokiem. Zarówno w skali roku, jak i miesiąca zmniejszyła się podaż trzody chlewniej. Skup bydła w ujęciu miesięcznym był większy, a w ujęciu rocznym — mniejszy. Skup drobiu obniżył się tylko w porównaniu z październikiem br.

Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	XI 2016			I–XI 2016		XI 2016			I–XI 2016	
	zł	XI 2015 = 100	X 2016 = 100	zł	I–XI 2015 = 100	zł	XI 2015 = 100	X 2016 = 100	zł	I–XI 2015 = 100
Ziarno zbóż ^a za 1 dt:										
pszenica	64,31	93,3	103,1	64,16	92,8	74,95	104,1	98,6	75,94	104,0
żyto	53,70	96,5	103,0	53,19	100,9	60,00	124,8	103,2	59,44	113,9
Ziemniaki ^b za 1 dt	25,01	95,3	105,8	34,12	98,8	82,46	88,8	99,7	96,67	110,3
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej:										
w tym:										
bydło (bez cieląt)	5,88	91,3	97,9	6,01	95,9	.	x	x	.	x
trzoda chlewna	4,99	129,4	99,1	4,62	102,7	.	x	x	.	x
drób	3,43	87,8	97,4	3,56	91,8	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt.	x	x	.	x	162,14	137,7	109,7	133,89	96,0
Mleko za 1 hl	123,64	117,2	107,1	102,19	96,1	.	x	x	.	x

^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach — jadalne.

W listopadzie br. średnie ceny za dostarczone do skupu pszenicę (64,31 zł/dt) i żyto (53,70 zł/dt) były wyższe niż przed miesiącem odpowiednio o 3,1% i o 3,0%. W obrocie targowiskowym odnotowano spadek cen pszenicy o 1,4% do poziomu 74,95 zł/dt i wzrost cen żyta o 3,2% — do 60,00 zł/dt. W skali roku średnie ceny pszenicy i żyta w skupie obniżyły się (odpowiednio o 6,7% i o 3,5%), a na targowiskach wzrosły (odpowiednio o 4,1% i o 24,8%).

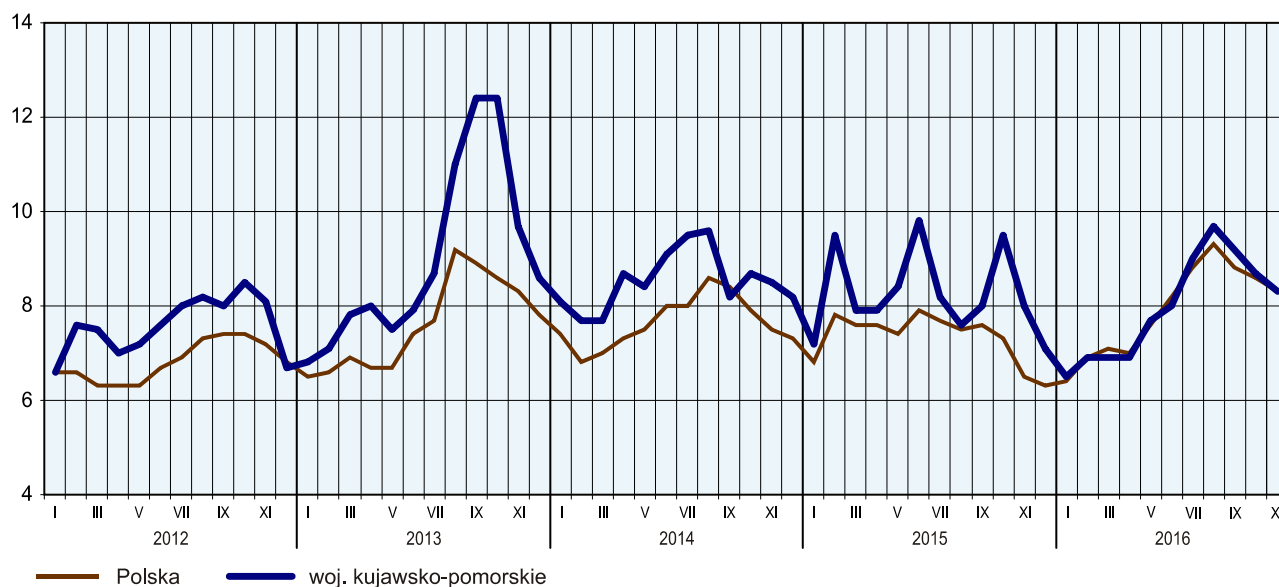
W listopadzie br., średnio za 1 dt ziemniaków płacono w skupie 25,01 zł, tj. o 5,8% więcej niż przed miesiącem, ale o 4,7% mniej niż przed rokiem. Przeciętne ceny ziemniaków na targowiskach wyniosły 82,46 zł/dt i spadły w skali miesiąca o 0,3%, a w skali roku o 11,2%.

W listopadzie br. w skali miesiąca odnotowano spadek **cen żywca wieprzowego** w skupie; za 1 kg tego surowca płacono 4,99 zł (mniej o 0,9%). W ujęciu rocznym przeciętne ceny żywca wieprzowego były wyższe o 29,4%.

Spadek cen żywca wieprzowego w skupie i wzrost cen żyta na targowiskach skutkował pogorszeniem się rentowności produkcji żywca wieprzowego w porównaniu z październikiem br. W listopadzie 2016 r. cena 1 kg żywca wieprzowego w skupie równoważyła wartość 8,3 kg żyta na targowiskach, wobec 8,7 przed miesiącem (przed rokiem wskaźnik wyniósł 8,0). Średnie ceny za prosię przeznaczone do dalszego chowu osiągnęły w listopadzie br. poziom 162,14 zł/szt.; wzrost w skali miesiąca o 9,7%, a w skali roku o 37,7%.

Przeciętne **ceny skupu drobiu rzeźnego** w listopadzie br. (3,43 zł/kg) były niższe zarówno w skali miesiąca jak i roku, odpowiednio o 2,6% i o 12,2%.

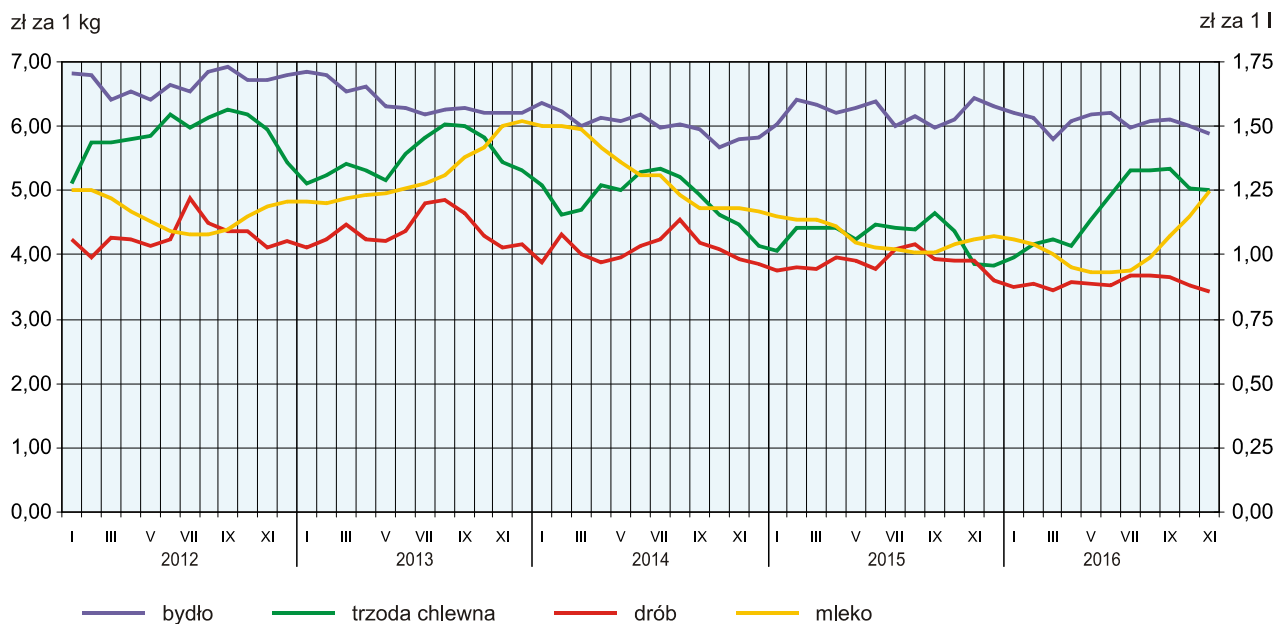
RELACJA PRZECIĘTNYCH CEN SKUPU ŻYWCA WIEPRZOWEGO DO PRZECIĘTNYCH CEN ŻYTA NA TARGOWISKACH

W opisywanym miesiącu przeciętne **ceny żywca wołowego** (5,88 zł/kg) obniżyły się w obu analizowanych okresach; w stosunku do poprzedniego miesiąca o 2,1%, a w ujęciu rocznym o 8,7%.

Od początku br. **skup mleka** wyniósł 715,2 mln l i był o 0,4% mniejszy niż w analogicznym okresie ub. roku. W listopadzie br. dostawy mleka do skupu (61,1 mln l) były mniejsze w ujęciu miesięcznym o 2,0%, a w ujęciu rocznym większe o 1,3%. Średnie ceny tego surowca w listopadzie br. ukształtowały się na poziomie 123,64 zł za 100 l, tj. wyższym niż przed miesiącem i rokiem odpowiednio o 7,1% i o 17,2%.

PRZECIĘTNE CENY SKUPU ŻYWCA I MLEKA

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie kujawsko-pomorskim w listopadzie br. osiągnęła wartość 4630,0 mln zł (w cenach bieżących) i była (w cenach stałych) wyższa niż przed rokiem o 0,9%, a w porównaniu z poprzednim miesiącem wyższa o 1,5%.

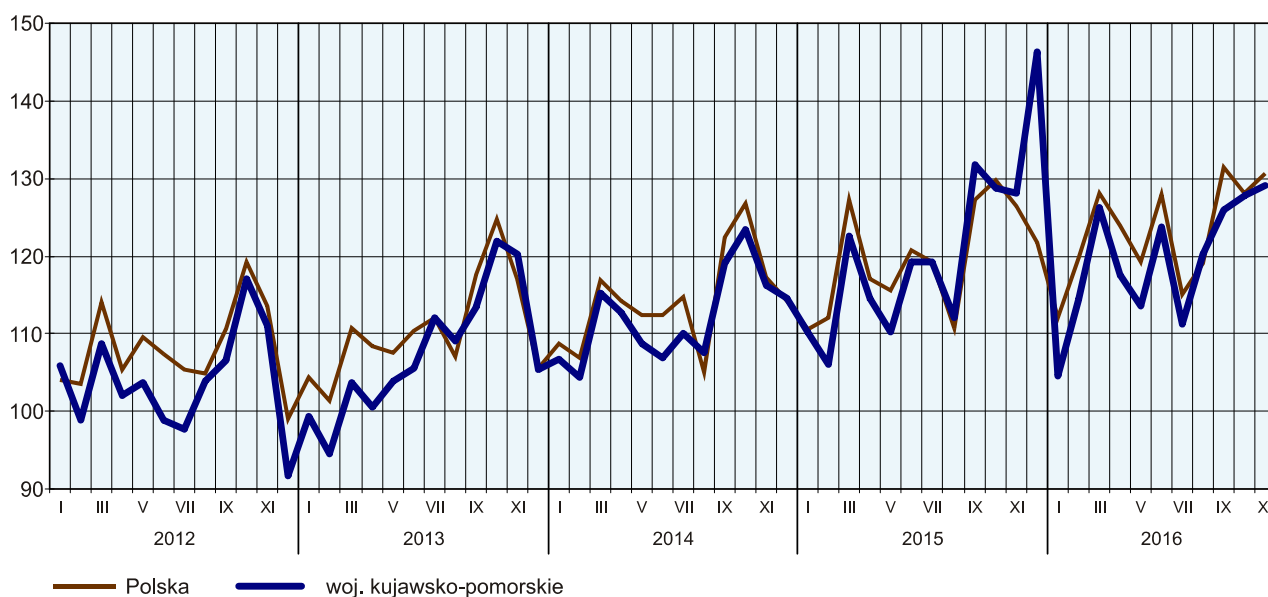
Na spadek produkcji sprzedanej przemysłu miała wpływ największa, stanowiąca 95,4% udziału, sekcja tj. przetwórstwo przemysłowe, w której odnotowano wzrost w porównaniu z listopadem ub. roku o 0,6%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2016	I–XI 2016	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100		w odsetkach
O g ó ł e m	100,9	100,9	100,0
w tym:			
Przetwórstwo przemysłowe	100,6	100,7	95,7
w tym:			
produkcja artykułów spożywczych	111,7	102,0	24,7
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	91,1	95,9	1,5
produkcja papieru i wyrobów z papieru	95,9	93,4	12,5
poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	104,3	104,1	1,3
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	89,5	89,8	10,0
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	110,1	111,3	11,6
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	122,5	101,5	1,5
produkcja wyrobów z metali ^Δ	97,2	103,1	9,8
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	123,9	101,9	3,0
produkcja mebli	115,2	110,8	4,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	107,3	107,7	2,6

Wyższy niż w listopadzie 2015 r. poziom produkcji sprzedanej wystąpił w 20 (spośród 30 występujących w województwie) działach przemysłu. Podwyższenie listopadowej sprzedaży w odniesieniu do analogicznego okresu ub. roku odnotowano m.in.: w produkcji maszyn i urządzeń (o 23,9%), w produkcji mebli (o 15,2%), w produkcji artykułów spożywczych (o 11,7%) oraz w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 10,1%). Spadek wystąpił natomiast m.in. produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 10,5%), w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 8,9%) oraz w produkcji papieru i wyrobów z papieru (o 4,1%).

DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU
(przeciętna miesięczna 2010=100; ceny stałe)

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, wyniosła w listopadzie br. (w cenach bieżących) 35,5 tys. zł i była niższa niż przed rokiem (w cenach stałych) o 1,5% przy wzroście przeciętnego zatrudnienia (o 2,4%) oraz wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (o 3,1%).

W okresie od stycznia do listopada 2016 r. produkcja sprzedana przemysłu wyniosła (w cenach bieżących) 47327,1 mln zł i była (w cenach stałych) wyższa o 0,9% niż w analogicznym okresie ub. roku. Największy wpływ na wzrost produkcji w tym okresie miały działy zajmujące się m.in.: produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (wzrost o 11,3%), produkcją mebli (o 10,8%), poligrafia i reprodukcją zapisanych nośników informacji (o 4,1%) oraz produkcją wyrobów z metali (o 3,1%). Spadek wystąpił natomiast m.in. w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 10,2%) oraz w produkcji papieru i wyrobów z papieru (o 6,6%).

Na tle pozostałych województw, Kujawsko-Pomorskie zajęło w listopadzie 2016 r. 8 pozycję pod względem udziału w przychodach ze sprzedaży produkcji przemysłowej kraju.

Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) w listopadzie 2016 r. wyniosła 462,4 mln zł i była niższa o 34,2% niż w listopadzie 2015 r. i o 2,1% wyższa niż w październiku br. (przed rokiem wzrost odpowiednio o 21,3% i o 12,6%).

W listopadzie 2016 r. wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego ukształtowała się na poziomie 24,7 tys. zł i była o 34,0% niższa niż przed rokiem. Spadek wydajności odnotowano przy spadku przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 0,6% i spadku przeciętnego zatrudnienia w budownictwie o 0,2%.

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) w listopadzie 2016 r. ukształtowała się na poziomie 286,8 mln zł (62,0% ogółu produkcji sprzedanej budownictwa) i była niższa o 28,6% od uzyska-

nej w listopadzie 2015 r. (wówczas wyższa o 13,6%). Spadek produkcji budowlano-montażowej w skali roku dotyczył budowy budynków, budowy obiektów inżynierii lądowej i wodnej, a także robót budowlanych specjalistycznych.

Dynamika i struktura produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2016	I–XI 2016	
	analogiczny okres roku poprzedniego =100		w odsetkach
O g ó ł e m	71,4	79,1	100,0
Budowa budynków ^Δ	67,5	76,0	33,7
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	76,0	78,1	36,2
Roboty budowlane specjalistyczne ...	69,6	84,3	30,1

W porównaniu z październikiem br. produkcja budowlano-montażowa województwa kujawsko-pomorskiego zwiększyła się o 6,6%. Wzrost odnotowano w jednostkach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej — o 16,1%, budową budynków — o 9,5%, natomiast spadek w podmiotach wykonujących roboty budowlane specjalistyczne — o 7,5%.

Udział produkcji budowlano-montażowej w listopadzie 2016 r. w produkcji krajowej wyniósł 4,1%, co plasuje województwo na 8 miejscu wśród pozostałych województw.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W listopadzie 2016 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku w województwie kujawsko-pomorskim zmniejszyła się o 42,0% liczba mieszkań których budowę rozpoczęto, spadła także liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (o 25,8%), a także liczba mieszkań oddanych do użytkowania (spadek o 11,8%).

Według wstępnych danych⁴, w badanym miesiącu **przekazano do użytkowania** 641 lokali, czyli o 86 mieszkań mniej niż przed rokiem (o 11,8%), na co wpłynął spadek liczby mieszkań przeznaczonych na sprzedaż i wynajem, a także brak oddanych mieszkań w budownictwie społecznym czynszowym, komunalnym i spółdzielczym. Najwięcej mieszkań w badanym miesiącu przekazali inwestorzy indywidualni — 426

DYNAMIKA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA
(analogiczny okres 2010=100)

⁴ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

lokali (66,5% ogólnej liczby oddanych mieszkań). Ponadto oddano do użytkowania 214 mieszkań w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (33,4% ogólnej liczby oddanych mieszkań), a także 1 mieszkanie w budownictwie zakładowym (0,1%). W badanym miesiącu nie oddano do użytkowania mieszkań: komunalnych, społecznych czynszowych i spółdzielczych.

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie kujawsko-pomorskim w listopadzie 2016 r. stanowią 3,9% efektów krajowych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w okresie styczeń–listopad 2016 r. kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania oddane do użytkowania			Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–XI 2015 = 100	
O g ó ł e m	5491	100,0	94,2	102,3
Indywidualne	3572	65,1	103,9	126,4
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1791	32,6	95,2	57,6
Komunalne	33	0,6	33,0	44,5
Spoleczne czynszowe	89	1,6	24,3	47,8
Zakładowe	6	0,1	13,6	207,8

W okresie styczeń–listopad 2016 r. oddano do użytkowania 5491 mieszkań, tj. o 5,8% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost liczby mieszkań odnotowano tylko w budownictwie indywidualnym. *Pod względem liczby oddanych lokali Kujawsko-Pomorskie zajęło 11 pozycję wśród wszystkich województw.*

W okresie styczeń–listopad 2016 r. **przeciętna powierzchnia** mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 102,3 m² i była większa o 3,9 m² niż w analogicznym okresie ub. roku. Największe mieszkania wybudowali inwestorzy w budownictwie zakładowym. Wzrost przeciętnej powierzchni zrealizowanego mieszkania odnotowano w budownictwie: zakładowym, przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, komunalnym i społecznym czynszowym.

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG POWIATÓW W OKRESIE STYCZEŃ–LISTOPAD 2016 R.

Najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w: Toruniu (891), Bydgoszczy (701), powiatach: bydgoskim (660), toruńskim (605), brodnickim (273) i inowrocławskim (244), najmniej natomiast w powiatach wąbrzeskim (47) i radziejowskim (51).

W okresie styczeń–listopad 2016 r. mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej powstały w powiecie grudziądzkim (146,6 m²) oraz w powiecie wąbrzeskim (144,9 m²). Najmniejsze lokale przekazano w Bydgoszczy (61,3 m²) oraz w Toruniu (63,0 m²).

W listopadzie 2016 r. liczba mieszkań, na realizację których wydano **pozwolenia na budowę** lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym wyniosła 610 i było to o 25,8% mniej niż w analogicznym miesiącu ub. roku. Najwięcej pozwoleń, bo 50,5% ogólnej liczby, dotyczyło mieszkań w budownictwie indywidualnym.

W badanym miesiącu zmniejszyła się w skali roku liczba **mieszkań, których budowę rozpoczęto** (o 42,0%, tj. do poziomu 369). Większość mieszkań, bo 66,4%, budowanych było w budownictwie indywidualnym.

Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym i mieszkań, których budowę rozpoczęto **w okresie styczeń–listopad 2016 r.** kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–XI 2015 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–XI 2015 = 100
O g ó ł e m	7501	100,0	95,5	6870	100,0	112,3
Indywidualne	4423	59,0	111,8	4056	59,0	117,6
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2984	39,7	79,7	2519	36,7	98,1
Komunalne	94	1,3	81,7	218	3,2	218,0
Czynszowe społeczne	–	x	x	74	1,1	x
Zakładowe	–	x	x	3	0,0	x

RYNEK WEWNĘTRZNY

W listopadzie 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano w ujęciu rocznym wzrost (w cenach bieżących) **sprzedaży detalicznej** (o 11,5%) i **hurtowej** (o 18,5%).

W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku największy wzrost **sprzedaży detalicznej** (zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) zanotowano w grupach meble, RTV, AGD (o 48,8%) oraz prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 29,2%). Wśród badanych grup produktów spadek w ujęciu rocznym dotyczył m.in. grupy włókno, odzież, obuwie (o 7,0%).

W porównaniu z październikiem 2016 r. przychody ze sprzedaży detalicznej zmniejszyły się o 0,8%. Największy spadek w skali miesiąca dotyczył grupy włókno, odzież, obuwie (o 8,8%).

W okresie styczeń–listopad br. sprzedaż detaliczna była o 4,0% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku.

Dynamika i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2016	I–XI 2016	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach	
O g ó ł e m ^a	111,5	104,0	100,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	110,7	108,6	15,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	106,1	105,7	39,5
Włókno, odzież, obuwie	93,0	86,0	2,9
Meble, RTV, AGD	148,8	125,5	1,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	129,2	122,8	2,2

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych. Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych w listopadzie 2016 r. była wyższa o 18,5% niż przed rokiem i wyższa o 7,1% niż przed miesiącem, a w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano odpowiednio wzrost o 21,7% i o 7,2%.

W okresie styczeń-listopad br. w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych zwiększyła się o 8,3%, a w przedsiębiorstwach hurtowych – o 8,7%.

Opracowanie merytoryczne – Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych (tel. 52 366 93 03);

Ośrodek Badań i Analiz Rynku Pracy; Wydział Badań Ankietowych

Redakcja merytoryczna, techniczna, korekta, skład komputerowy i grafika:

Ewa Liminowicz, Adam Mańkowski

– Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych – pod kierunkiem *Małgorzaty Rybak*

Informatorium: e-mail InformatoriumUSBDG@stat.gov.pl, tel. 52 366 94 00

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2015 r. B – 2016 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^a (w tys. osób)	A	240,4	241,4	241,1	241,2	241,4	241,9	241,3	241,9	242,3	244,1	244,2	244,9
	B	248,2	248,7	248,3	248,2	248,2	248,6	248,8	247,8	248,9	248,6	248,6	
poprzedni miesiąc = 100	A	100,1	100,4	99,9	100,0	100,1	100,2	99,8	100,3	100,2	100,7	100,1	100,3
	B	101,3	100,2	99,8	100,0	100,0	100,2	100,1	99,6	100,4	99,9	100,0	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	100,1	100,8	100,6	101,1	101,2	101,3	101,1	101,1	101,3	101,8	101,9	102,0
	B	103,2	103,0	103,0	102,9	102,8	102,8	103,1	102,4	102,7	101,9	101,8	
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób; stan w końcu okresu)	A	133,6	133,0	127,9	121,8	115,7	109,9	107,7	105,4	104,4	103,0	103,8	107,3
	B	113,7	114,7	111,2	106,2	102,5	98,9	96,5	95,6	95,0	93,8	95,2	
Stopa bezrobocia ^b (w %; stan w końcu okresu)	A	16,1	16,0	15,5	14,9	14,2	13,6	13,4	13,1	13,0	12,8	12,9	13,2
	B	13,8	13,9	13,5	13,0	12,6	12,2	11,9	11,8	11,7	11,6	11,7	
Oferty pracy (zgłoszone w ciągu miesiąca)	A	5208	8326	8869	9336	9089	9148	8336	8657	9454	8297	5910	4660
	B	5537	8304	9415	8811	7352	8949	7446	8208	8773	7178	6165	
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy (stan w końcu okresu)	A	37	27	27	20	20	17	18	16	17	18	22	36
	B	29	23	20	19	20	15	16	16	14	19	18	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	A	3302,97	3282,83	3345,70	3408,90	3370,80	3490,27	3553,31	3398,70	3490,08	3479,76	3486,69	3700,57
	B	3413,49	3400,15	3598,97	3535,37	3452,77	3626,15	3610,56	3555,03	3620,70	3604,38	3642,34	
poprzedni miesiąc = 100	A	93,3	99,4	108,0	96,1	98,9	103,5	101,8	95,6	102,7	99,7	100,2	106,1
	B	92,2	99,6	105,8	98,2	97,7	105,0	99,6	98,5	101,8	99,5	101,1	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	104,0	104,1	107,0	102,7	103,1	104,7	105,1	102,9	104,7	101,8	102,9	104,5
	B	103,3	103,6	101,5	103,7	102,4	103,9	101,6	104,6	103,7	103,6	104,5	
Wskaźniki cen:													
towarów i usług konsumpcyjnych ^c :													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	98,4	.	.	99,2	.	.	99,3	.	.	99,4
	B	.	.	99,2	.	.	99,2	.	.	99,4	.	.	

^a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, szacowanej na koniec każdego miesiąca. ^c W kwartale.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2015 r. B – 2016 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Wskaźniki cen (dok.):													
skupu ziarna zbóż:													
poprzedni miesiąc = 100	A	106,0	98,4	97,6	97,5	93,6	101,9	102,3	96,7	101,6	101,1	103,1	100,8
	B	99,0	95,9	98,3	99,1	102,0	99,7	97,3	97,1	102,6	97,5	102,9	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	97,7	97,8	91,5	88,5	82,7	87,4	104,7	98,8	98,9	102,4	102,2	100,1
	B	93,5	91,1	91,7	93,1	101,6	99,3	94,5	94,9	95,8	92,4	92,3	
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt):													
poprzedni miesiąc = 100	A	103,7	106,2	99,0	97,9	101,4	101,5	94,1	102,4	97,2	102,1	105,5	97,9
	B	98,5	98,8	94,6	104,9	101,6	100,2	96,2	102,0	100,2	98,5	97,9	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	94,9	102,7	105,7	101,2	103,4	103,4	100,7	102,3	100,7	107,4	111,2	108,4
	B	102,9	95,8	91,5	98,1	98,4	97,1	99,2	98,9	102,0	98,4	91,3	
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:													
poprzedni miesiąc = 100	A	98,2	109,1	100,1	100,1	95,3	105,4	98,9	99,7	106,1	93,9	88,2	99,5
	B	103,4	105,0	101,5	98,2	109,3	108,7	107,9	99,7	100,8	94,2	99,1	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	79,7	95,8	93,9	87,0	84,4	84,4	82,4	84,5	94,8	94,8	86,1	93,0
	B	97,9	94,2	95,5	93,7	107,4	110,7	120,7	120,7	114,7	115,1	129,4	
Relacje cen skupu ^a żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta	A	7,2	9,5	7,9	7,9	8,4	9,8	8,2	7,6	8,0	9,5	8,0	7,1
	B	6,5	6,9	6,9	6,9	7,7	8,0	9,0	9,7	9,2	8,7	8,3	
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (w cenach stałych):													
poprzedni miesiąc = 100	A	96,5	96,1	115,6	93,4	96,2	108,1	99,9	93,9	117,9	97,5	99,6	114,4
	B	71,5	109,4	110,1	93,2	96,5	109,1	89,9	107,9	105,1	100,9*	101,5	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	103,3	101,5	106,3	101,7	101,5	111,5	108,3	104,2	110,6	104,2	110,2	127,9
	B	94,8	107,9	102,9	102,6	102,9	103,8	93,4	107,3	95,7	99,0*	100,9	
Produkcja budowlano-montażowa ^b (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	30,9	90,8	135,0	152,0	97,0	107,0	96,2	120,8	115,9	96,3	100,8	127,0
	B	27,5	135,8	110,8	95,4	109,4	128,1	83,4	113,8	129,0	77,8	106,6	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	96,6	79,8	80,2	140,5	90,2	73,5	81,3	113,2	94,2	96,8	113,6	99,5
	B	88,5	132,4	108,6	68,1	76,8	91,9	79,7	75,1	83,6	67,6	71,4	

a Ceny bieżące bez VAT. b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2015 r. B – 2016 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	511	806	1335	1874	2190	2687	3538	4083	4649	5102	5829	6714
	B	501	988	1725	2188	2476	3055	3536	3897	4414	4850	5491	
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	81,0	70,3	77,3	89,7	85,8	90,9	100,5	104,7	103,8	100,1	102,8	107,5
	B	98,0	122,6	129,2	116,8	113,1	113,7	99,9	95,4	94,9	95,1	94,2	
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	81,2	100,8	118,9	100,3	94,3	102,5	99,1	101,2	99,4	111,7	90,5	112,2
	B	81,7	101,9	114,8	102,4	94,1	100,9	102,5	102,8	96,6	106,0	99,2	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	97,6	101,8	105,0	103,6	104,8	107,4	102,2	107,0	104,2	109,4	111,2	106,7
	B	107,4	108,6	104,8	107,0	106,7	105,0	108,6	110,3	107,2	101,7	111,5	
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^b :													
brutto ^c (w %)	A	.	.	5,4	.	.	5,3	.	.	5,3	.	.	4,7
	B	.	.	6,5	.	.	6,1	.	.	5,9	.	.	
netto ^d (w %)	A	.	.	4,4	.	.	4,4	.	.	4,4	.	.	3,8
	B	.	.	5,6	.	.	5,5	.	.	5,3	.	.	
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^b (w mln zł; ceny bieżące)													
	A	.	.	629,7	.	.	1487,4	.	.	2893,5	.	.	4089,4
	B	.	.	469,1	.	.	1174,5	.	.	1981,8	.	.	
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	130,2	.	.	115,7	.	.	132,2	.	.	115,6
	B	.	.	74,5	.	.	79,0	.	.	68,5	.	.	
Podmioty gospodarki narodowej ^e w rejestrze REGON (stan w końcu okresu)													
	A	191753	191936	191696	191844	192110	192816	193125	193369	193583	193906	193538	193470
	B	193413	193596	193754	193799	194185	193485	193584	193674	193802	194010	194036	
w tym spółki handlowe	A	14393	14474	14586	14661	14733	14834	14913	14997	15073	15232	15362	15485
	B	15566	15644	15755	15858	15952	16081	16187	16273	16345	16443	16529	
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	1817	1821	1823	1830	1825	1825	1827	1829	1839	1835	1837	1832
	B	1857	1861	1867	1863	1869	1872	1876	1880	1885	1890	1901	

a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane są prezentowane narastająco. c Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. d Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

* Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej publikowanych.